

Nú má útláns- rentan niður

Ein rentulækking fer at betra um kappingarforið hjá vinnulívinum metir javnaðarflokkurin og vísir á, at tey láglontu orka illa at knógva undir rentum upp í eini 15 prosent fyri lán til búseting

— Tað hastar almikið at fáa framt eina tilsvandi rentulækking í Føroyum, sum hana, Danmark og næstu grannalond okkara hava framt, sigur Javnaðarflokkurin í viðmerkingum til eitt uppskot um at lækka rentuna.

Javnaðarflokkurin hevur skotið upp, at landsstýrið alt fyri eitt tekur upp samráðingar við føroysku peningastovnarneir við tí fyri eyga at fáa hesar stovnar at lækka útlánsrentuna, soleiðis at føroysku lánararnir og vinnulivið fáa gagn av teirri lækking í útlánsrentuni, sum yvirhøvur hevur verið í vesturheiminum ta seinastu tíðina.

Javnaðarflokkurin vísir á, at ári 1979–80 hækkaði danska diskontoin — sum m.a. er tann renta, peningastovnar okkara gjalda á rentu fyri tann pening, teir læna úr tjóðbankanum — úr 8–9% uppi 13–14% og seint í 1980 var diskontoin 17%. Henda hækking bar í sær, at danskir peningastovnar hækkaðu rentu sína heilt uppi 20% fyri útlán og í 12% fyri innlán í serligum forðum.

Rentan á danska obligatiónsmarknaðinum hevur samstundis liggið uppi á fleiri og tjúgu prosentum.

Bangnir fyri flyting í danskar bankar

— Við teirri grundgeving, at vandi var fyri peningaflutningi úr føroyskum til danskar bankar, hækkaðu

føroysku peningastovnarneir rentuna hvørja ferð, diskontoin hækkaði. Okkara peningastovnar hava í seinastuni virkað við so stórum rentumarginali sum frá 4% uppi 10%. Inntøkurnar hjá peningastovnunum hava tí eisini, sum júst framlegdu ársúrslit sýna, verið rættuliga høgur í 1982, sigur Javnaðarflokkurin í viðmerkingunum.

— Diskontoin er so liðandi farin niður aftur. Hon er í løtuni 8 1/2%. Grundgevingin er generella rentufallið í londum uttan um okkum og tørvurin á at styrkja kappingarfori hjá danska vinnulívinum.

Einki hoyrt um kappingarfori

— Nú hesar lækkingar eru framar í fleiri stigum úr 14% niður í 8 1/2%, hava vit ongantíð hoyrt frá peningastovnum okkara um rentulækking. Heldur ikki hava vit hoyrt um tørvin á at styrkja kappingarfori vinnulívsins, hjá skipaflotanum og flakavirkjunum, sum skulu kappast við dansk, norsk, bretsk veiðufør og virkir — fyri ikki at tala um idnaðarvirki okkara, sum skulu kappast við statsstøðaðan innflutning úr øðrum londum.

At enda vísir javnaðarflokkurin á, at tær mongu skerjingar láginntøkufólkið hevur verið fyri gera, at hesi illa orka at knógva undir rentum upp í 15–15 1/2% fyri lán til búseting og bústað, sum eru útreiðslur, øll mugu bera.

Lærlingar kunnu rokna við fullari dýrtíðarviðbót

Ikki meiriluti fyri at lata læruráðið áseta lønina hjá handverkslærlingunum

Viðgerðin av lærlingamálinum seinasta hóskvöld bendi á, at meiriluti er ikki í lögtinginum fyri uppskoti landsstýrisins, um at lata viðkaða læruráðið áseta lønina hjá handverkslærlingum.

Hinvegin er líkt til, at allir flokkar taka undir við ætlanini at geva lærlingum fulla dýrtíðarviðbót. Sum er, fáa handverkslærlingar bert hálva dýrtíðarviðbót — ella 30 oyru um tíman hvørja ferð pristalið fer upp við trimum stigum.

Umframt at viðgera sjálvst uppskotið komu eisini tankar fram um handverksútútbúgvina í framtíðini. Í hesum sambandi visti Jóannes Dalsgaard úr Javnaðarflokkinum á, at dagarnir hjá verandi meistarlæru helst eru taldir.

Hann segði, at henda undirvisingin er ein avdold skipan, sum ikki hóskar til vinnulívið í dag. Jóannes Dalsgaard metti, at innan eitt ávíst áramál hava vit fingið eina vinnuliga grundútbúgving, »EFG-útbúgving« innan tær stóru handverksgreinirnar.

Ásbjörn Joensen, úr Sjálvstýrisflokkinum, nam eisini við henda spurningin. Men hann legði dent á, at sjálvt í eini »EFG-útbúgving« eigur meistarlæran at vera ein týðandi tættur.

Jákup Lindenskov segði undir viðgerðini, at Javn-

Lærlingar fáa í dag bert hálva dýrtíðarviðbót, men líkt er til, at ein meiriluti í lögtinginum fer at ganga ynskjunum hjá lærlingafelagnum á móti, soleiðis at lærlingar fáa fulla viðbót, tá pristalið hækkar

aðarflokkurin tekur undir við uppskotinum um at geva lærlingum fulla pristalsviðbót.

Hinvegin er flokkurin ikki sinnaður fyri, at læruráðið skal áseta lærlingalønirnar hjá handverkslærlingunum, tí royndirnar av hesum eru ringar.

Jákup Lindenskov segði, at flokkurin er í prinsippinum sinnaður fyri, at lögtingið helsur fram at áseta lærlingalønirnar, um yrkisfeløgini — um farið verður yvir til samráðingarskipanina — ikki kunnu koma ásamt um eina hampiliga løn. Hann metti, at hetta er ein trygd hjá lærlingunum.

Adolf Hansen, úr Framburðsflokkinum, helt at tað fór at vera til skaða fyri lærlingarnar, um

viðkaða læruráðið aftur skal áseta lærlingalønirnar.

Hann segði, at sjálvandi skuldu lønirnar verða ásettar í samráðingum millum meistara og lærlingar.

Finnbogi Isaksen, úr Tjóðveldisflokkinum, helt, at nevndin, sum skal viðgera málið, eigur at umhugsast, um lærlingalønin skal vera ein prosentpartur av handverkslønini.

Hann helt tað vera skeiðt bæði at hava ávísa prosentupphædd av handverkarlønini og so eisini at geva fulla viðbót.

— Fáa lærlingarnir fulla viðbót, vilja meistarnir helst ikki ganga við til hægri prosentpart, segði Finnbogi Isaksen.

Fyri Fólkaplokkinn segði

Jógvan Sundstein, at hann vildi ganga við til fulla pristalsviðbót. Men tað er treytað av, at tann og tann dagin er lærlingalønin ein so og so stóran partur av handverkarlønini og at lærlingarnir fáa ein so og so stóran part av lønarvækstrinum við sáttmálasamráðingum.

Hesum kundi Finnbogi Isaksen eisini taka undir við.

Uppskotið hjá landsstýrinum skal nú viðgerast í lógarnevndini. Undir umrøðuni visti Jóannes Dalsgaard annars á, at lærlingaviðurskipti eru ikki lógarmál, men afturimóti eitt undirvisingarmál, sum av røttum átti at verið viðgjørt í skúlanevndini.

jo-mo

Hoyrí- líkindi í Dali og orlov í barns- ferð

Fleiri fyrispurningar frá lögtingsmonnum til landsstýrismenn eru fráboðaðir.

Tórálvar Mohr Olsen, hevur spurt Tor-

bjørn Poulsen, nær arbeiðið byrjar at bota um koyrlíkkindi í millum, og um ein neyðturvilgju FM-umsetari verður settur upp í næstum, so fólk í Dali og aðrastaðni við kunnu fáa høvi til at hoyra útvarpið á FM.

Í grundgevingunum sigur Sandooyartingmaðurin m.a., at fólk í Dali hava gjørt vart við, at útvarpið hoyrist illa á bæði FM og á millumbylgju.

Suðuroyartingmenninir, Hilmar Bech og Atli Dam, hava spurt Eilíf Samuelson, landsstýrismann, um hvussu langt landsstýrið er komið við fyrirreikingunum at skipa ein stovn fyri brekað i

Vági. Teir vísa á, at í samtyktini um keypið av Loranstöðini og bygningunum á Bakka í Vági liggur, at ein slíkur stovnur skal skipast. Teir spyrja tí landsstýrismannin í almannamálum, nær roknað kann við, at stovnurin fer at virka.

Jona Henriksen og Jóannes Dalsgaard settu sjálvan kvinnudagin, 8. mars ein fyrispurning til Eilíf Samuelson um orlov í samband við barnsbúð — barsilsorlov. Spurningurin er ikki svaraður enn.

Tey spurdu, hvussu langt er komið ávegis við tí arbeiði at endurskoða reglurnar um dagpening og orlov við

barnsbúð og adoption, sum lögtingið álegði landsstýrinum í fjór.

Í viðmerkingum vísa tey á, at talan er um uppskot Javnaðarflokksins, sum gevur barnakonum treytaleysan rætt til at vera burtur frá arbeiði í tilsamans 18 vikur og at geva pápanum rætt til orlov í fyra vikur í sama tíðarskeiði.

Umframt hesar fyrispurningarnar hevur Javnaðarflokkurin lagt eitt uppskot um at javnstilla tær føroysku pensiónirnar aftur við tær dansku.

Løgtingsfundur verður aftur 7. april.

jo-mo